

Stockholm i september 2013

Till Nord Pool Spot

Med kopia till:

Svenska Kraftnät

Energimarknadsinspektionen

Konkurrensverket

Statnett

NVE

Konkurransetsilsynet

Utformningen av omsättningsavgiften på Nord Pool Spot

Oberoende Elhandlare anser att de ändrade tarifferna på Nord Pool Spot (NPS) som gäller från den 1 juli detta år accentuerar de problem med konkurrensnedvridande tariffutformning som vi tidigare påtalat. Utvecklingen av en gemensam nordisk slutkundsmarknad är ett väsentligt steg för att få en elmarknad med effektiv konkurrens och därmed motverka de vertikalt integrerade företagens dominans på marknaden. Det är i detta sammanhang viktigt att säkerställa att lagstiftningen harmoniseras i de nordiska länderna och att regelverket utformas så att det inte snedvrider konkurrensen.

Det är av största vikt att oberoende elhandlare och aktörer som inte utgör en del av vertikalt integrerad kraftkoncern ges rimliga möjligheter att konkurrera på marknaden. Detta motverkas om avgiftsstrukturen på spot- och balansmarknaden ger vertikalt integrerade företag fördelar i förhållande till en oberoende elhandlare eller energimäklare/portföljförvaltare vid upphandling för en större kund, som är beredd att bli aktör på spot- och balansmarknaden med eget balansansvar. En väsentlig förbättring i detta avseende var när en-prisystemet på balanskraft infördes på förbrukningssidan. Detta medförde att de tidigare sammanlagringsvinsterna försvann och att riskerna för slutkunder på balansmarknaden minskades väsentligt.

Dessvärre kvarstår de inslag i avgiftsstrukturen som snedvrider konkurrensen till nackdel för oberoende aktörer på elmarknaden. Detta gäller i princip de fasta avgifterna på Nord Pool Spot och på Svenska Kraftnät, men dessa ligger i dag på en relativt låg nivå och utgör därför inte något större problem. Vad som har en mer påtagligt snedvridande effekt är Nord Pools omsättningsavgift. Den är i dag 0,045 Euro per MWh (varav handelsavgift 0,04 och clearingavgift 0,005). Ett vertikalt integrerat företag får en konkurrensfördel genom att det varken behöver sälja den produktionsvolym eller köpa den volym på spotmarknaden, som det skall leverera till en kund. Detta gäller i princip såväl aktörer som använder gross bidding som aktörer som nettar innan de handlar på spotmarknaden. Höjs omsättningsavgiften så förstärks denna snedvridning av konkurrensen och omvänt om den sänks så förbättras konkurrensen på marknaden.

För att begränsa den negativa effekten av Nord Pools omsättningsavgift på konkurrensen inom ramen för nuvarande finansiering av Nord Pool Spot har Oberoende Elhandlare tidigare förelagt förändringsförslag till Nord Pool Spots avgiftsstruktur och detta vill vi aktualisera, förslaget beskrivs nedan.

Markedskraft som är en av medlemmarna i Oberoende Elhandlare har tagit fram och presenterat ett större mer genomgripande förslag till finansiering av NordPool Spot. Detta stöds av Oberoende Elhandlare och skulle vara att föredra. Om det ”nya” förslaget inte kan genomföras anser Oberoende elhandlare att de tidigare föreslagna förändringarna bör genomföras skyndsamt för att inte förvärpa konkurrenssituationen ytterligare. Nedan beskrivs de två förslagen.

Markedskrafts nya förslag:

Alla som förbrukar el och alla som producerar el betalar en omsättningsavgift till NPS. Detta kan lätt administreras via de balansansvariga på samma sätt som omsättningsavgifter till TSO idag administreras.

Fördelen med detta är att kostnaden för NPS:s verksamhet sprids på alla de som har nytta av den tjänst som NPS ger markanden, nämligen ett trovärdigt pris på kraft och ett maximalt resursutnyttjande alla årets timmar. Detta pris är lika värdefullt för de som idag handlar direkt på NPS som för de som idag handlar bilateralt, men i dagens läge är det bara de som handlar på NPS som finansierar verksamheten. Denna finansiering löser alla de konkurrensnackdelar som finns in dagens system och skulle dessutom troligen göra att betydligt större andel av förbrukning och produktion bjuds in till NPS utan att först nettas i vertikalt integrerade företag. Detta skulle ytterligare öka trovärdigheten för NPS. Omsättningsavgiften som i dag är 0,045 €/MWh skulle kunna mer än halveras.

Tidigare förslag:

Ändring av reglerna för gross bidding. I dag tillåts nettning i förbindelse med gross bidding inom ett och samma land. Detta är ologiskt, och konkurrenssnedvridande till och med mellan olika vertikalt integrerade företag som inte kan göra affärer i andra länder på samma villkor

som i det land där de har sin produktion. En mer logisk indelning skulle vara att endast tillåta nettning inom ett och samma anmälningssområde. Det skulle innebära att endast ”lokalproducerad” kraft kan nettas, det innebär vidare att vertikalt integrerade företag inte får samma fördelar jämfört med oberoende aktörer eller aktörer som vill agera som egna på spot och balansmarknaderna. Denna modell skulle dessutom innebära att omsättningen stiger på Nord Pool Spot eftersom flöden mellan olika anmälningssområden måste omsättas på spotmarknaden. Detta skulle grovt räknat göra att omsättningsavgiften skulle kunna sänkas med c:a 20% jämfört med dagens nivå, med bibehållen intäkt till NPS.

Stockholm i september 2013

Johan Öhnell

Bo Lindörn